

Київський діалог Kiewer Gespräche

Дев'ятий «Київський діалог»
5-6 березня 2013 р.

«Гендерна політика: успіхи-невдачі-перспективи»

Вівторок, 5 березня 2013 р.

Президент Готель

16.00 Реєстрація

16.30 Вітальне слово

- Євген **Бистрицький**, виконавчий директор, Міжнародний фонд "Відродження", Київ
- Анка **Фельдгузен**, Посольство Федеративної Республіки Німеччина в Україні
- Лідія **Дроздова**, заступниця Міністра соціальної політики України

16.45 Вступні тематичні виступи

- Ребекка **Гармс**, голова фракції Зелених/Європейський вільний альянс в Європарламенті, Брюссель
- Джюн **Цейтлін**, уповноважена ОБСЄ з гендерних питань, Вашингтон

17.30 – 19.30 СЕСІЯ I

Гендерна рівність в українській політиці після парламентських виборів 2012 року

Функціонуюча та жива демократія вимагає від усіх громадян, як жінок так і чоловіків, рівну та показову участь у ході політичних подій. Одне із зобов'язань країн-членів ОБСЄ полягає в тому, щоб сприяти забезпеченню рівноправної участі жінок та чоловіків в політичному та суспільному житті. І все ж жінки в багатьох країнах недостатньо представлені в політиці, особливо на рівні прийняття рішень. Частка жінок в національних парламентах країн-членів ОБСЄ становить 23,64 %. Після парламентських виборів у жовтні 2012 року частка жінок у Верховній Раді складає лише 9,4 %. Зміна виборчої системи, введення жіночих квот та посилення внутрішньопартійної демократії призвели в деяких європейських країнах до сильнішої репрезентації жінок на державних та політичних посадах. Чи працюють схожі стратегії в Україні? Яку роль відіграють культурні аспекти та гендерні стереотипи, і яка їхня роль у включенні жінок в політичне життя? Які висновки можна зробити із парламентських виборів 2012 року в Україні?

- Д-р Ірмгард **Шветцер**, колишня федеральна міністерка Німеччини
- Олена **Кондратюк**, депутатка, фракція «Батьківщина», співголова міжфракційного об'єднання "Рівні можливості" у Верховній Раді
- Д-р Петра **Рот**, колишня мерка Франкфурта-на-Майні
- Ірина **Геращенко**, депутатка, фракція «Удар», співголова міжфракційного об'єднання "Рівні можливості" у Верховній Раді
- Аїла **ван Хіл**, уповноважена ОБСЄ з гендерних питань, офіс демократичних інституцій та прав людини, Варшава
- Ірина **Бережна**, депутатка, фракція «Партія Регіонів», співголова міжфракційного об'єднання "Рівні можливості" у Верховній Раді

Модерація: Стефані **Шіффер**, директорка, "Європейський обмін", Берлін

19.30 Фуршет

Середа, 6 березня 2013 р.
Президент Готель

8.30 – реєстрація учасників другого дня конференції

9.00 - 10.45 СЕСІЯ II

Приватне є політичним – біополітика та антидискримінаційні стратегії

Чи існує зв'язок між державною політикою та людським тілом? Ми звикли уявляти собі політичне, як щось абстрактне, не тілесне. Але це саме тіло, яке є в центрі політичних операцій: під час війни воно жертвується в ім'я нації, а жіноче тіло мало б забезпечувати кількісний ріст населення. Політична влада діє через доступ до тіла кожного. При цьому ґендерне насильство та дискримінація залишаються актуальними практиками в публічній та приватній сферах. Як функціонує сучасне урядування та яку роль відіграє при цьому сексизм як інструмент влади? Як формується вплив держави на приватні відносини громадян і громадян в трансформаційних країнах та в країнах зі стабільною демократією? Яку установлюючу роль відіграє відношення до сексуальних меншин і репродуктивних прав жінок для побудови відкритого (чи закритого) суспільства? Як боротися із антиґендерними ініціативами та неопатріархальними тенденціями в політичній сфері?

- Проф. д-р Клаудія **Брунс**, Інститут Культурних Досліджень при університеті ім. Гумбольдта, Берлін, історія та ґендерні дослідження
- Юлія **Стребкова**, філософ, Український центр ґендерної освіти при Національному технічному університеті України "Київський політехнічний інститут"
- Катерина **Левченко**, президентка, Міжнародний жіночий правозахисний центр "Ла Страда-Україна"
- Сергій **Пономарьов**, завідувач відділу з питань недискримінації секретаріату Уповноваженого з прав людини

Модерація: Олена **Суслова**, ґендерна координаторка, Програма сприяння Парламенту II, голова, Інформаційно-консультаційний жіночий центр

10.45 – 11.15 Перерва на чай та каву

11.15 – 13.15 СЕСІЯ III

Прихований навчальний план – ґендерні аспекти в освіті, вихованні та в суспільному дискурсі

Ґендер як соціальна конструкція нормується суспільно і відповідно відтворюється і контролюється суспільством. Школи, університети та суспільні дискурси відіграють вирішальну роль при виникненні ґендерних відносин та ґендерно специфічних норм поведінки. Якими є ґендерні послання між рядками у наших підручниках та у висловах політиків? Які ґендерні упередження та стереотипи формуються ще у ранньому віці та яка роль при цьому ЗМІ? Який вплив вони мають на подальше навчання, вибір професії та політичне ставлення школярів та студентів? Як тлумачаться ґендерні упередження та стереотипи в освіті та в суспільному дискурсі? Як повинна виглядати ґендерно рефлексивна педагогіка? Як чесно і відкрито відповідати на ці виклики та виховувати в молодих людях спроможність стати рівноправними громадянами та громадянками?

- Олена **Семіколенова**, доцентка, кафедра міжмовних комунікацій та журналістики, Таврійський національний університет ім. В.І. Вернадського
- Олег **Марущенко**, доцент, кафедри філософії, Харківський національний медичний університет, експерт, ГІАЦ "КРОНА", м. Харків
- Марія **Маєрчик**, кандидатка історичних наук, соціоантропологиня, дослідниця історії культури, фахівчиня із ґендерної проблематики та квір-студій, наукова співробітниця Інституту народознавства НАН України
- Проф. д-р Гільдеґард **Нікель**, соціологиня, університет ім. Гумбольдта, Берлін, соціологія ґендерної рівності

Модерація: Галина **Усатенко**, директорка, Фонд Європа XXI, Київ

13.15 – 14.15 Обід

14.15 – 16.15 Паралельна робота в групах та секціях

Робоча група 1. Гендер і політика

Парламенти мають усі передумови, щоб наблизитися до цілі гендерної рівності, оскільки вони відображають все суспільство, тобто всіх громадянок і громадян, як чоловіків, так і жінок. Гендерно чутливий парламент є таким парламентом, який через свій склад, структури, процедури, методи та форми роботи реагує на потреби та інтереси жінок та чоловіків. В жовтні 2012 року зібранням міжпарламентського союзу був прийнятий план дій стосовно гендерно чутливих парламентів. Які заходи по забезпеченню гендерної чутливості міг би провести український парламент? Яку роль відіграють парламентські групи із забезпечення гендерної рівності в парламенті та поза ним? Як культурні традиції, політичні преференції та гендерні стереотипи впливають на політичну участь жінок? Як відбувається розподіл ресурсів у політичній сфері? Як це відображається в парламентах? Чи існує досвід особливих заходів для сприяння потраплянню жінок у парламент? Чи ведуть ці заходи до помітних змін чи все ж таки солідарність жінок-політиків важливіша? Як би змінилося українське суспільство, якщо більше жінок було б залучено до політики?

- Оксана **Ярош**, директорка, ВОГО «Гендерний центр», доцентка кафедри політології Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки
- Крістіна **Вілфор**, директорка, Національний демократичний інститут в Україні
- Д-р Елке **Віхманн**, академічна радниця, університет Хаген, кафедра політології: політика та управління; викладачка політології, університет Вупперталь
- Катерина **Рябіко**, уповноважена ОБСЄ з питань демократичного урядування офісу демократичних інституцій та прав людини, Варшава

Модерація: Марина **Руденко**, координаторка, Програма сприяння Парламенту II. Менеджер, Інформаційно-консультаційний жіночий центр

Робоча група 2. Домашнє насильство. Гендерно обумовлене насильство

Домашнє насильство та насильство щодо жінок є постійною і глобальною проблемою. Ситуація значно погіршується через недостатню видимість цієї проблеми та в контексті інституціоналізованої гендерної рівності та стереотипізації. Проблема насильства сприймається часто як приватна чи домашня справа, а не як порушення прав людини. Якщо і є спроби врегулювати це питання через певні заходи, стратегії та законодавчі ініціативи, повне попередження насильства залишається викликом для суспільства. Спрямоване на жінок та гендерно обумовлене насильство впливає на їхню інтеграцію в суспільстві. Це певний вияв контролю над жінками, який полягає в обмеженні можливостей та здібностей жінок, приймати власні рішення в політичній, економічній, соціальній чи культурній сфері. Якщо жінкам не може бути забезпечене основне базове право на гідність та захист, то про реалізацію їхніх політичних прав не може бути й мови.

- Світлана **Гудь**, начальниця відділу протидії насильства в сім'ї, Міністерство соціальної політики
- Ірина **Мідловець**, директорка департаменту національних «Гарячих ліній» центру «Ла Страда-Україна»
- Ірмінгард **Шеве-Герік**, генеральна директорка, "Terre de Femmes"
- Марта **Чумало**, заступниця голови Західноукраїнського центру «Жіночі перспективи», м.Львів

Модерація: Маріана **Євсюкова**, директорка, юридичний департамент Міжнародного жіночого правозахисного центру "Ла Страда-Україна"

Робоча група 3. Батьківство/материнство і професійне життя

В Україні як і в Німеччині сім'я визначається як основна ланка суспільства, що потребує особливого захисту. В реальності виглядає зовсім по-іншому: У сімей часто виникають проблеми в узгодженні особистих, сімейних обов'язків із професійними потребами та економічними вимогами. Кожна п'ята дитина в Німеччині живе за межею бідності. Матері-одиначки потрапляють особливо часто в скрутне матеріальне становище. Діти є для жінок не тільки ризиком опинитися за межею бідності, але й означають часто певний "кар'єрний злам". Інші європейські країни довели, що багатодітність та професійна діяльність можуть успішно поєднуватися. Який досвід могли б запозичити Україна та Німеччина від своїх європейських держав-сусідів? Як впливають батьківські зобов'язання на кар'єру та на можливість активної участі в суспільно-політичному житті жінок та чоловіків?

- Денис **Горбач**, журналіст, член Автономної спілки трудящих
- Ханс-Георг **Неллес**, суспільний науковець, консультант та тренер з питань поєднання професійного та сімейного життя
- Ніна **Потарська**, журналістка, активістка, «Феміністична Офензива»
- Дамієн **Тонделлі**, співзасновник дитячого садка "Маленькі бестії", Франція

Модерація: Тамара **Марценюк**, соціологиня, викладачка кафедри соціології Національного університету «Кієво-Могилянська академія»

Робоча група 4. **Репродуктивні права жінок та демографічна криза**

Багато держав стоять сьогодні перед загрозою демографічної кризи, що веде до численних публічних дебатів щодо ролі чоловіків та жінок чи ролі сім'ї в суспільстві. Ці дебати ґрунтуються як правило на релігійних переконаннях та традиційних практиках, які часто визначають і розподіляють статево специфічні ролі чоловіків та жінок. Але які справжні причини демографічної кризи і до якої міри держава може втручатися в регулювання поведінки своїх громадян та громадян, жінок та чоловіків? Де і коли регульовальні механізми стають порушенням базових прав людини загалом та репродуктивних прав жінок зокрема?

- Галина **Ярманова**, гендерна дослідниця, активістка, «Феміністична Офензива»
- Людмила **Малес**, доцентка, факультет соціології, Київський національний університет ім. Тараса Шевченка
- Проф. д-р Сюзанна **Леттов**, Інститут Історії Науки Макса Планка, Берлін
- Тетяна **Слободян**, Координаторка проектів, БФ "Здоров'я жінки і планування сім'ї"

Модерація: Ганна **Довгопол**, координаторка програми «Гендерна демократія», Фонд ім. Гайнріха Бьолля в Україні

16.15 – 16.30 Перерва на чай та каву

16.30 – 17.00 Представлення результатів обговорення в робочих секціях

Модерація: Габрієле **Бауманн**, голова, Фонд ім. Конрада Аденауера, Київ

17.00 - 18.30 СЕСІЯ IV

Рівноправні в політиці, професії та економіці?

Підсумкове пленарне засідання, заключна дискусія та перспективи подальшої діяльності "Київського діалогу"

- Стефані **Шіффер**, директорка, "Європейський обмін", Берлін
- Олена Федорівна **Бондаренко**, членкиня правління Асоціації народних депутатів
- Мадіна **Джарбусинова**, координаторка проектів ОБСЄ в Україні
- Олена **Сулова**, гендерна координаторка, Програма сприяння Парламенту II, голова, Інформаційно-консультаційний жіночий центр
- Оксана **Кисельова**, національна програмна координаторка, ООН Жінки
- Лілія **Гриневиц**, депутатка Верховної Ради, голова комітету з питань науки та освіти

Модерація: Міріам **Космель**, голова Фонду ім. Фрідріха Наумана, Київ

Контакт:

Михайло Банах
Міжнародний фонд "Відродження"
проект "Київський діалог"
вул. Артема 46, 04053 Київ
Тел.: +38 044 461 95 00
Факс: +38 044 486 01 66
banakh@ifr.kiev.ua
www.kiev-dialogue.org

Лідія Гутник
Європейський обмін
Еркеленцдамм 59, 10999 Берлін
Tel. +49 30 616 71 464-0
Fax +49 30 616 71 464-4
hutnyk@european-exchange.org
www.kiev-dialogue.org

Europäischer Austausch
European Exchange



Friedrich Naumann
STIFTUNG **FÜR DIE FREIHEIT**



INSTITUT FRANÇAIS
UKRAINE

